

Plaquette in Wichmond herdenkt neergestorte bommenwerper

Henk en Rita Stoltenborg onthullen de plaquette aan de Polweg waar de Engelse bommenwerper in 1942 neerstortte. Foto: Jan Hendriksen

Door Jan Hendriksen, 27 maart 2023

Buurtbewoners Polweg initiatiefnemers van blijvende herinnering

Het uitbreken van de oorlog in Oekraïne, vorig jaar februari, heeft ertoe geleid dat er in Wichmond een blijvende herinnering tot stand kwam aan een tragische gebeurtenis uit de Tweede Wereldoorlog: het neerstorten van een Engelse bommenwerper aan de Polweg waarbij alle zes Engelse bemanningsleden om het leven kwamen. Een aantal buurtbewoners aan de Polweg in Wichmond onder aanvoering van Henk Stoltenborg zorgde ervoor dat er na 81 jaar een plaquette kwam op de plek waar het Britse toestel in de nacht van 26 op 27 maart 1942 brandend neerkwam. Deze werd afgelopen zaterdag onthuld.

“Het idee om een blijvende herinnering aan deze crash te schenken leefde al wel wat langer, maar de oorlog in Oekraïne zorgde voor een stroomversnelling. Als buurtbewoners staken we de koppen bij elkaar om een blijvende herinnering te realiseren op de bewuste plek, op enkele honderden meter afstand van de korenmolen van Van de Brink”, zei Henk Stoltenborg (76) zaterdagmiddag na de onthulling van de plaquette. Daarbij waren diverse buurtbewoners en afgevaardigden van Dorpsbelang Wichmond-Vierakker en het 4-mei Comité Wichmond-

Vierakker waren.

Stoltenborg had wel eens van zijn vader gehoord dat er een Wellington bommenwerper was neergestort nabij zijn ouderlijk huis. *“Maar daar werd door hem eigenlijk nooit over gesproken mede omdat hij zelf oorlogsslachtoffer was”*, aldus Stoltenborg. Het 4 mei Comité Wichmond-Vierakker besteedt elk jaar op 4 mei tijdens de herdenkingsbijeenkomsten aandacht aan de zes omgekomen Engelse bemanningsleden die begraven liggen op de Algemene Begraafplaats in Wichmond. Mede-initiatiefnemer van de plaquette Ben Hiddink: *“Maar we wilden iets meer en kozen daarom voor deze plaquette. Daarop staat uitgebreid beschreven wat de achtergrond van deze Wellington bommenwerper was en wie de bemanningsleden waren die om het leven zijn gekomen.”*

Informatie

Ze kregen hulp van de stichting Aircraft Research Group Achterhoek (ARGA) die al vele jaren onderzoek doet naar de luchtoorlog gedurende de Tweede Wereldoorlog boven de Achterhoek, Liemers, Veluwezoom, Lingewaarde en de Nederlands-Duitse grensstreek tussen Emmerich en Bocholt. ARGA kwam daar al in 2007 voor naar de crashlocatie aan de Polweg. Medewerker Karl Lusink van de ARGA zorgde uiteindelijk voor de nodige achtergrondinformatie over de in Wichmond neergestorte bommenwerper en zijn bemanning.

Impact

Naar alle waarschijnlijkheid liggen er nog wel enkele wrakstukken in de bodem, maar de meeste resten van het vliegtuig lagen destijds in 1942 verspreid over een weiland van de familie Stoltenborg en een bouwland van de familie Harmsen en H. Garritsen aan de huidige Polweg. De stoffelijke resten van de bemanningsleden werden geborgen door Duitse militairen van de stelling Toldijk die voor de bewaking van de wrakstukken zorgden. De zeskoppige bemanning van de Wellington werd op 31 maart 1942 begraven op de Algemene Begraafplaats in Wichmond. Drie van hen konden niet individueel geïdentificeerd worden en rusten in een gezamenlijk graf. Dit geeft wel aan hoe groot de impact van de crash is geweest.

In de nacht van 26 op 27 maart 1942 is de Duitse stad Essen in het Ruhrgebied doelwit van het Bomber Command van de Britse Royal Air Force. 104 Wellington bommenwerpers en elf Stirlings nemen deel aan de aanval. Het 115de squadron op de basis Marham zet vijftien

Wellington bommenwerpers in, die tussen 19.40 en 19.59 uur opstijgen. Om 19.52 uur die avond vertrekt de Wellington X-3604 die enkele uren later bij Wichmond neerstort.

De [Wellington](#) van Wichmond

Als het 115de squadron het doelgebied bereikt is het weer uitstekend en kan er op zicht worden gebombardeerd vanaf een hoogte tussen de 14.000 en 18.000 voet. Een of twee beginnende branden worden waargenomen en ook in de omgeving van het doel wordt een aantal branden gezien door de bemanningen van 115 squadron. Het is echter de vraag of 115 squadron boven Essen is geweest. Het Bomber Command van de Royal Air Force geeft aan dat er hevig afweervuur was boven Essen, iets waar 115 squadron geen melding van maakt. Bovendien maakt Essen melding van slechts 22 bominslagen in de stad.

Tien Wellington bommenwerpers en een Stirling keren niet naar Engeland terug. Of de X-3604 het doel heeft gebombardeerd weet men niet. Wat we wel weten is dat het toestel om even na middernacht wordt gevangen in het zoeklicht van het Gelderse Toldijk en even later wordt neergeschoten door een Duitse nachtjager

Bemanning X-3604

Piloot van de in Wichmond neergestorte Wellington X-3604 is de 23-jarige piloot P/O Geoffrey Gordon Soames uit Emsworth in het Engelse Graafschap Hampshire. Zijn tweede piloot is de 27-jarige sgt Patrick Austen Gwyer Finsh afkomstig van Bembridge, het Britse eiland Wight. Als waarnemer vliegt de 25-jarige sgt William Lionel Mogford uit Risca in Monmouthshire mee. Radiotelegrafist op deze vlucht is de pas 19-jarige sgt Victor Charles Rudkin Baker, afkomstig uit Dartford in het Engelse

Kent. Achter de mitrailleurs in de neus zit de 20-jarige sgt Alan Burns uit Slough in Buckinghamshire. De staartschutter tenslotte is de 21-jarige sgt Roy Freak afkomstig uit Luton in Bedfordshire. Bron: Karl Lusink (AEGA)

Bron: Contact